

СИЛАБУС ІЗ ДИСЦИПЛІНИ «Запальні захворювання нервової системи»

1. Загальна інформація

Галузь знань	22 Охорона здоров'я,
Спеціальність	221 Медицина, третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Форма навчання	очна денна, очна вечірня, заочна форма
Назва навчальної дисципліни	Запальні захворювання нервової системи
Кафедра	невропатології та нейрохірургії
Е-mail кафедри	kaf_neuropathology_fpge@meduniv.lviv.ua
Викладачі (імена, прізвища, наукові ступені та звання викладачів, які викладають дисципліну, контактний e-mail, Google scholar, Scopus)	<p>Паєнок Анжеліка Володимирівна, д. мед. н., проф., https://scholar.google.com.ua/citations?user=7r8JQuMAAAAJ&hl=ru&oi=sra, https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=56495387100, payenok_anzhelika@meduniv.lviv.ua</p> <p>Кульматицький Андрій Володимирович, к. мед. н., доц., https://scholar.google.com/citations?user=cHpGzecAAAAJ&hl=uk, https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57211330256, kulmatytskyi_andriy@meduniv.lviv.ua</p> <p>Яворська Наталія Петрівна к. мед. н., доц., https://scholar.google.com.ua/citations?user=eiMmjnYAAAAJ&hl=ru, yavorska_nataliya@meduniv.lviv.ua</p>
Рік навчання (рік, на якому реалізується вивчення дисципліни)	за вибором аспіранта/ів
Тип дисципліни / модулю (обов'язкова / вибіркова)	вибіркова
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин (лекції / практичні / семінарські заняття / самостійна робота аспірантів)	90 год: (8/28/8/46 - очна денна та вечірня форми), (4/10/4/72 – заочна форма)
Консультації	є, згідно графіка

2. Анотація до дисципліни

Силабус із дисципліни «Запальні захворювання нервової системи» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії укладено у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького, «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти». Ознайомлення з вказаною дисципліною дає можливість здобувачу вищої освіти ступеня доктора філософії здобути компетенції (знання та вміння) відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики майбутнього фахівця, аналізувати інформацію про будову нервової системи, її фізіологічні та патологічні особливості функціонування, проводити огляд,

діагностику, диференційну діагностику при запальних захворюваннях нервової системи, призначати відповідне лікування з урахуванням рекомендацій із доказової медицини та визначати необхідний обсяг і тривалість реабілітаційних заходів пацієнтів із запальними ураженнями нервової системи.

3. Мета та завдання дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни за вибором «Запальні захворювання нервової системи» передбачає здобуття та поглиблення комплексу знань, вмінь, навичок та інших компетенцій, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних завдань із цієї дисципліни, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження по актуальній науковій неврологічній проблематиці – запальних захворюваннях нервової системи. результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Основними **завданнями** є:

- визначати нові наукові напрямки, теоретичні та практичні проблеми запальних уражень нервової системи;
- володіти знаннями про особливості будови та функціонування різних відділів нервової системи;
- вільно володіти термінологією з досліджуваного наукового напрямку;
- використовувати новітні методи дослідження нервової системи при запальних захворюваннях із подальшим їх трактуванням;
- аналізувати етіологічні та патогенетичні чинники ураження нервової системи запального генезу та їх вплив на клінічні прояви захворювань;
- демонструвати знання диференційно-діагностичних ознак, сучасних напрямків і алгоритмів профілактики, лікування (терапевтичного, хірургічного) та реабілітації пацієнтів із запальними ураженнями нервової системи.

4. Компетентності та результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-наукової програми дисципліна забезпечує набуття здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії наступних **компетентностей** та **програмних результатів навчання**:

1. Інтегральна компетентність: здатність ефективно вирішувати комплексні наукові та практичні проблеми в галузі медицини за спеціальністю «нервові хвороби», організовувати і виконувати власну науково-дослідницьку роботу з метою генерування нових систематизованих знань, які мають теоретичне та практичне значення, можуть успішно впроваджуватись у вітчизняний і міжнародний дослідницький і освітній простір, практичну медицину й інші сфери життя.

2. Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1.** Здатність до науково-професійного, світоглядного та загальнокультурного саморозвитку і самовдосконалення.
- ЗК 2.** Здатність аутономно виконувати фахову та науково-дослідну роботу з дотриманням принципів академічної доброчесності, авторського права і наукової етики.
- ЗК 3.** Здатність до різнобічного пошуку, самостійного аналізу та систематизації інформації з використанням сучасних комунікаційних та інформаційних технологій.
- ЗК 4.** Здатність комунікувати в науково-професійному й освітньому середовищі, в тому числі, на міжнародному рівні.
- ЗК 5.** Здатність незалежно мислити, виявляти, формулювати й ефективно вирішувати проблеми наукового характеру, приймати відповідальні рішення, продукувати нові знання та ідеї.

- ЗК 6.** Здатність проводити моніторинг виконаних робіт, здійснювати оцінку інтелектуального продукту та забезпечувати його якість.
- ЗК 7.** Здатність до узагальнення, обговорення та представлення результатів власного наукового дослідження у вигляді усної та письмової презентації державною й іноземною мовами, опанування майстерністю вести наукову дискусію з демонстрацією вільного володіння науковою термінологією, риторикою та культурою наукового мовлення.
- ЗК 8.** Здатність працювати в команді, організовувати, планувати та прогнозувати результати власної чи колективної роботи, нести відповідальність за досягнуті результати, діяти в нових умовах, керувати роботою інших осіб і мотивувати їх для досягнення спільної мети.

3. Фахові компетентності (ФК):

- ФК 1.** Здатність аналізувати, відтворювати, інтерпретувати та використовувати в практичній, науково-дослідницькій та освітній діяльності знання сучасного стану проблем і досягнень в галузі нервових хвороб, основних концепцій, теорій, гіпотез щодо проблем запальних захворювань нервової системи.
- ФК 2.** Здатність розробляти та керувати науковими проектами в галузі нервових хвороб, формулювати зміст та новизну дослідження.
- ФК 3.** Здатність визначати потреби у додаткових знаннях за напрямком наукових досліджень у галузі невропатології запального генезу, генерувати нові знання, наукові гіпотези, теорії та концепції щодо проблем запальних захворювань нервової системи.
- ФК 4.** Здатність обирати та використовувати сучасні методи дослідження в галузі патології нервової системи запального походження (лабораторні, інструментальні, нейровізуалізаційні) відповідно до поставленої мети, завдань та критеріїв досягнення очікуваних результатів при вивченні запальних захворювань нервової системи.
- ФК 5.** Здатність інтерпретувати, аналізувати й узагальнювати результати клінічно-параклінічного досліджень пацієнтів із запальними ураженнями нервової системи, дані власних наукових досліджень із проблем запальної патології нервових структур, визначати їх місце в системі існуючих знань, дотримуючись принципів наукової етики, академічної доброчесності та авторського права.
- ФК 6.** Здатність впроваджувати нові знання з проблем запальних уражень нервової системи в наукову сферу, освітній процес і практичну роботу за фахом «нервові хвороби».

4. Програмні результати навчання (ПРН):

- ПРН 1.** Безперервно самовдосконалюватись і застосовувати здобуті науково-професійні знання та вміння за фахом «нервові хвороби» в науковій, фаховій і освітній діяльності.
- ПРН 2.** Використовувати концептуальні та методологічні знання для організації і самостійного виконання наукового дослідження в галузі запальних уражень нервової системи.
- ПРН 3.** Добирати, аналізувати, інтерпретувати, конкретно оцінювати та творчо використовувати наукову інформацію стосовно причин виникнення запальних захворювань нервової системи.
- ПРН 4.** Вміти встановити та сформулювати проблеми щодо встановлення структурних змін елементів нервової системи за умов впливу екзо- та ендопатогенних запальних чинників та накреслити шляхи їх можливого попередження.
- ПРН 5.** Продукувати нові знання й ідеї, формулювати наукові гіпотези, теорії та концепції в галузі патології нервової системи запального генезу на основі принципів наукової етики й академічної доброчесності.
- ПРН 6.** Самостійно аналізувати, інтерпретувати, критично оцінювати, узагальнювати та систематизувати клінічні і наукові дані стосовно розвитку вікових особливостей і

	патологічних запальних станів нервової системи.
ПРН 7.	Розробляти дизайн і план власного дослідження за фахом «нервові хвороби» на основі самостійно сформульованих мети та завдань.
ПРН 8.	Обирати, застосовувати і вдосконалювати сучасні методики дослідження нервової системи та її патології запальної етіології.
ПРН 9.	Розробляти та впроваджувати нові способи дослідження структур і функціональної спроможності нервової системи при запальних захворюваннях.
ПРН 10.	Використовувати здобуті в результаті дослідження нові знання щодо запальних захворювань нервової системи та її патології в практичній діяльності й освітньому процесі.
ПРН 11.	Розвивати комунікації та застосовувати навички міжособистісних взаємодій у науковому, професійному, освітньому і міждисциплінарному середовищах.

5. Навчальний план дисципліни «Запальні захворювання нервової системи»

№	Назва розділу / модулю	Кредити	Години	Вид заняття (години)			
				Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота
Очна денна, очна вечірня форма навчання							
1.	Запальні захворювання нервової системи	3	90	6	8	28	46
ВСЬОГО		3	90	8	8	28	46
Заочна форма навчання							
1.	Запальні захворювання нервової системи	3	90	4	4	10	72
ВСЬОГО		3	90	4	6	14	66

Теми лекцій (очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Тема	Години
1.	Запальні захворювання центральної нервової системи (менінгіти й енцефаліти)	2
2.	Нейросифіліс	2
3.	Нейроснід	2
4.	Герпетичні ураження нервової системи	2
Разом		8

Теми лекцій (заочна форма навчання)

№	Тема	Години
1.	Запальні захворювання центральної нервової системи (менінгіти й енцефаліти)	2
2.	Герпетичні ураження нервової системи	2
Разом		4

Теми семінарських занять (очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Тема	Години
1.	Гострий менінгіт	2
2.	Туберкульозні ураження нервової системи	2
3.	Гострий інфекційний мієліт	2
4.	ЗАЛК	2
Разом		8

Теми семінарських занять (заочна форма навчання)

№	Тема	Години
1.	Гострий менінгіт	2
2.	Абсцеси головного мозку	2
3.	ЗАЛК	2
Разом		6

Теми практичних занять (очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Тема	Години
1.	Гострий розсіяний енцефаломієліт (післяінфекційний, параінфекційний, післявакцинальний)	2
2.	Поліомієліт (хвороба Гейне – Медіна, гострий епідемічний поліомієліт, гострий передній поліомієліт)	2
3.	Абсцеси головного мозку	2
4.	Нейроревматизм	2
5.	Персистуючі та повільні вірусні інфекції	2
6.	Неврологічні прояви ВІЛ-інфекції	2
7.	Менінгоенцефаломієлополірадикулоневрити	2
8.	Абсцес спинного мозку	2
9.	Тромбоз пазух твердої мозкової оболонки	2
10.	Уроджені вірусні ураження нервової системи	2
11.	Пріонові хвороби	2
12.	Паразитарні та бактеріальні ураження нервової системи	2
13.	Ботулізм	2
14.	Лабораторна діагностика крові та спинномозкової рідини при запальних захворюваннях нервової системи	2
Разом		28

Теми практичних занять (заочна форма навчання)

№	Тема	Години
1.	Бактеріальні менінгіти та менінгоенцефаліти	2
2.	Нейроревматизм	2
3.	Неврологічні прояви ВІЛ-інфекції	2
4.	Паразитарні та бактеріальні ураження нервової системи	2
5.	Лабораторна діагностика крові та спинномозкової рідини при запальних захворюваннях нервової системи	2
6.	Тромбоз пазух твердої мозкової оболонки	2
7.	Інфекційні ураження периферичної нервової системи	2
Разом		14

Теми для самостійних занять (очна денна, очна вечірня форми навчання)

№	Тема	Години
1	2	3
1.	Криптококовий менінгіт	2
2.	Увеоменінгіт (синдром Фогта - Коянагі - Харади)	2
3.	Кліщовий весняно-літній енцефаліт (російський, сибірський, тайговий)	2
4.	Епідемічний (летаргічний) енцефаліт Економо	2
5.	Комариний (японський) енцефаліт	2
6.	Цитомегаловірусний енцефаліт	2

1	2	3
7.	Інфекційні ураження твердої оболонки головного та спинного мозку	2
8.	Лептоспіроз	2
9.	Бореліоз (хвороба Лайма)	2
10.	Спінальний епідуральний абсцес	2
11.	Церебральний арахноїдит	2
12.	Спінальний арахноїдит	2
13.	Ураження нервової системи при ку-гарячці	2
14.	Синдром хронічної втоми	2
15.	Підгострий склерозивний паненцефаліт	2
16.	Прогресивна мультифокальна лейкоенцефалопатія	2
17.	Енцефаліт Расмуссена	2
18.	Тропічний спастичний парапарез	2
19.	Сказ	2
20.	Нейросаркоїдоз	2
21.	Правець	2
22.	Ураження нервової системи при хронічних інфекційних захворюваннях	2
23.	Інфекційні ураження периферичної нервової системи	2
Разом		46

Теми для самостійних занять (заочна форма навчання)

№	Тема	Години
1	2	3
1.	Криптококовий менінгіт	2
2.	Увеоменінгіт (синдром Фогта - Коянагі - Харади)	2
3.	Кліщовий весняно-літній енцефаліт (російський, сибірський, тайговий)	2
4.	Епідемічний (летаргічний) енцефаліт Економо	2
5.	Комариний (японський) енцефаліт	2
6.	Цитомегаловірусний енцефаліт	2
7.	Менінгоенцефаломієлополірадикулоневрити	2
8.	Гострий розсіяний енцефаломієліт (післяінфекційний, парайнфекційний, післявакцинальний)	2
9.	Поліомієліт (хвороба Гейне – Медіна, гострий епідемічний поліомієліт, гострий передній поліомієліт)	2
10.	Інфекційні ураження твердої оболонки головного та спинного мозку	2
11.	Персистуючі та повільні вірусні інфекції	2
12.	Лептоспіроз	2
13.	Бореліоз (хвороба Лайма)	2
14.	Епідуральний абсцес і субдуральна емпієма	2
15.	Церебральний арахноїдит	2
16.	Спінальний арахноїдит	2
17.	Спінальний епідуральний абсцес	2
18.	Синдром Рес	2
19.	Ураження нервової системи при ку-гарячці	2
20.	Синдром хронічної втоми	2
21.	Підгострий склерозивний паненцефаліт	2
22.	Прогресивна мультифокальна лейкоенцефалопатія	2
23.	Енцефаліт Расмуссена	2

1	2	3
24.	Тропічний спастичний парапарез	2
25.	Уроджена цитомегаловірусна інфекція	2
26.	Уроджена краснуха	2
27.	Пріонові хвороби	2
28.	Сказ	2
29.	Нейросаркоїдоз	2
30.	Правець	2
31.	Ботулізм	2
32.	Ураження нервової системи при хронічних інфекційних захворюваннях	2
33.	Неврологічні ускладнення інфекційного ендокартиту	2
Разом		66

6. Верифікація результатів навчання відповідно до Положення «Критерії, правила і процедури оцінювання результатів навчальної діяльності аспірантів та здобувачів за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти у ЛНМУ імені Данила Галицького».

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння аспірантами навчального матеріалу.

Форми поточного контролю є стандартизованими і включають контроль теоретичної та практичної підготовки, а саме:

- а) тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді;
- б) індивідуальне усне опитування, співбесіда;
- в) розв'язання типових ситуаційних задач;
- д) контроль практичних навичок.

Комплексне оцінювання навчальної діяльності здійснюється виставленням традиційної оцінки, що конвертується у бали. Відповідно у кожному з занять, аспірант отримує на практичному занятті: оцінку «5» - якщо він виконав правильно не менше 90 % навчальних завдань; оцінку «4» - якщо він виконав правильно не менше 80 % навчальних завдань; оцінку «3» - якщо він виконав правильно не менше 60 % навчальних завдань; оцінку «2» - якщо він виконав правильно менше 60 % навчальних завдань. На кінцевому етапі заняття викладач виставляє набрану суму балів і традиційну оцінку в журналі успішності.

Самостійна робота аспіранта оцінюється на практичних заняттях і є складовою підсумкової оцінки аспіранта.

Підсумковий контроль

Загальна система оцінювання проводиться по завершенню вивчення дисципліни у вигляді **заліку**.

Шкали оцінювання є наступними: 4-бальна (національна) шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS

Залік – це форма підсумкового контролю засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у письмовій формі, відповідно до розкладу. Триває 2 академічних години.

Максимальна кількість балів, яку може набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 200 балів.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати аспірант за поточну навчальну діяльність для допуску до заліку становить 120 бали.

Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих аспірантом оцінок за 4-ри

бальною шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за багатобальною шкалою таким чином:

$$\chi = \text{СА} \times 120 / 5.$$

Для зручності наведено таблицю перерахунку за 200-бальною шкалою.

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються заліком

4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала	4 бальна шкала	200 бальна шкала
5	200	4,57	183	4,14	166	3,71	149	3,3	132
4,97	199	4,54	182	4,11	165	3,7	148	3,27	131
4,94	198	4,51	181	4,1	164	3,67	147	3,24	130
4,91	197	4,5	180	4,07	163	3,64	146	3,21	129
4,9	196	4,47	179	4,04	162	3,61	145	3,2	128
4,87	195	4,44	178	4,01	161	3,6	144	3,17	127
4,84	194	4,41	177	4,0	160	3,57	143	3,14	126
4,81	193	4,4	176	3,97	159	3,54	142	3,11	125
4,8	192	4,37	175	3,94	158	3,51	141	3,1	124
4,77	191	4,34	174	3,91	157	3,5	140	3,07	123
4,74	190	4,31	173	3,9	156	3,47	139	3,04	121
4,71	189	4,3	172	3,87	155	3,44	138	3,01	120
4,7	188	4,27	171	3,84	154	3,41	137	Менше 3	Недос- татньо
4,67	187	4,24	170	3,81	153	3,4	136		
4,64	186	4,21	169	3,8	152	3,37	135		
4,61	185	4,2	168	3,77	151	3,34	134		
4,6	184	4,17	167	3,74	150	3,31	133		

Бали з дисципліни для аспірантів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну 4-ри бальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено нижче у таблиці:

Бали з дисципліни	Оцінка за 4-ри бальною шкалою
Від 170 до 200 балів	5
Від 140 до 169 балів	4
Від 139 балів до мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	3
Нижче мінімальної кількості балів, яку повинен набрати аспірант	2

Об'єктивність оцінювання навчальної діяльності аспірантів перевіряється статистичними методами (коефіцієнт кореляції між оцінкою ECTS та оцінкою за національною шкалою).

7. Перелік контрольних питань:

1. Гнійні форми бактеріальних менінгітів та менінгоенцефалітів (етіологія, патогенез, клініка, діагностика).
2. Серозні форми бактеріальних менінгітів та менінгоенцефалітів (етіологія, патогенез, клініка, діагностика).
3. Підгострий та хронічний менінгіт.
4. Лікування нейроінфекцій (гнійних і серозних форм).
5. Епідеміологія та патогенез ентеровірусних менінгітів коксаки та ЕСНО.

6. Клінічний перебіг ентеровірусних менінгітів.
7. Лікування та профілактика ентеровірусних інфекцій нервової системи.
8. Синдроми ураження центральної нервової системи при герпетичній інфекції.
9. Синдроми ураження периферичної нервової системи при герпетичній інфекції.
10. Синдроми поєднаного ураження центральної і периферичної нервової системи при герпетичній інфекції.
11. Клінічний перебіг, стадії туберкульозного менінгіту, діагностика та диференційна діагностика.
12. Епідемічні енцефаліти.
13. Гострий енцефаліт.
14. Епідеміологія, етіологія, патофізіологія та патоморфологічні зміни при гострому поліомієліті.
15. Клініка, діагностика та диференційна діагностика гострого поліомієліту.
16. Лікувальні заходи при гострому поліомієліті, прогноз та профілактика.
17. Гострий вогнищевий мієліт.
18. Гострий дисемінований мієліт.
19. Підгострий некротичний мієліт.
20. Етіологія та патогенез церебрального арахноїдиту.
21. Клініка та перебіг арахноїдиту конвексимальної локалізації.
22. Клінічний перебіг базального арахноїдиту.
23. Особливості перебігу арахноїдиту задньої черепної ямки.
24. Етіологія, патоморфологія та патогенез спінального арахноїдиту.
25. Клінічні особливості перебігу спінального арахноїдиту.
26. Принципи діагностики нейроревматизму.
27. Судинні церебральні форми нейроревматизму.
28. Ревматичні менінгоенцефаліти.
29. Етіологія, патогенез та класифікація клінічних форм нейросифілісу.
30. Ранні форми нейросифілісу (клінічний перебіг).
31. Пізні форми нейросифілісу (клінічний перебіг).
32. Епідеміологія та патоморфологія правцю, клінічний перебіг, діагностика, прогноз.
33. Неврологічні прояви нейроцистицеркозу, діагностика, лікування.
34. Ехінококоз, неврологічні прояви, діагностика, лікування.
35. Неврологічні прояви сказу, діагностика, лікування.
36. Неврологічні прояви нейросаркоїдозу, діагностика, лікування.
37. Неврологічні прояви бореліозу діагностика, лікування.
38. Неврологічні прояви ботулізму, діагностика, лікування.
39. Церебральна малярія, неврологічні прояви, діагностика, лікування.
40. Амебний менінгоенцефаліт, неврологічні прояви, діагностика, лікування.
41. Неврологічні прояви токсоплазмозу, діагностика, лікування.
42. Неврологічні прояви пріонових хвороб, діагностика, лікування.
43. Тромбоз пазух твердої мозкової оболонки.
44. Неврологічні прояви уродженої цитомегаловірусної інфекції, діагностика, лікування.
45. Неврологічні прояви уродженої краснухи, діагностика, лікування.
46. Підгострий склерозивний паненцефаліт, неврологічні прояви, діагностика, лікування.
47. Прогресивна мультифокальна лейкоенцефалопатія, неврологічні прояви, діагностика, лікування.
48. Енцефаліт Расмуссена, неврологічні прояви, діагностика, лікування.
49. Гострий розсіяний енцефаломієліт (післяінфекційний, параінфекційний, післявакцинальний), клініка, діагностика, лікування.
50. Ураження нервової системи у хворих на СНІД.

8. Рекомендована література:

Обов'язкова

1. Aurelius E, Forsgren M, Gille E. Neurological morbidity after herpes simplex virus type 2 meningitis: a retrospective study of 40 patients. *Scandinavian journal of infectious diseases*. 2012;34(4):278-83.
2. Brouwer MC, Tunkel AR, Van de Beek D. Epidemiology, diagnosis, and antimicrobial treatment of acute bacterial meningitis. *Clin. Microbiol. Rev.* 2010;23 (3):467-92.
3. Kolho E, Atula S. Настанова 00773. Менінгіт у дорослих. 2017. 12 с. Режим доступу: <https://guidelines.moz.gov.ua/documents/5660>
4. Manual of childhood infections. The Blue Book.3d. Edition by M. Sharland. Oxford University Press; 2011.912 p.
5. March B, Eastwood K, Wright IM, Tilbrook L, Durrheim DN. Epidemiology of enteroviral meningoencephalitis in neonates and young infants. *J Paediatr Child Health*. 2014;50:216-20.
6. Netter's Neurology, 3rd Edition. Editors: Srinivasan J, Chaves C, Scott B, Small J. Elsevier; 2020. 768 p.
7. Neurology: textbook for students of higher education establishments - medical universities, institutes and academies. Edit by L.A. Hryhorova, L.I. Sokolova. K.: AUS Medicine Publishing; 2017. 624 с.
8. Verkkoniemi-Ahola A. Настанова 00774. Енцефаліт. 2017. 11 с. Режим доступу: <https://guidelines.moz.gov.ua/documents/5662>
9. Бойко ЛТ. Современные методы лабораторной диагностики серозных менингитов. *Український вісник психоневрології*. 2014;22(2(79)):25-7.
10. Бойко ЛТ. Современные методы лабораторной диагностики серозных менингитов. *Український вісник психоневрології*. 2014;22(2):25-7.
11. Бондаренко АМ. Криптококовий менінгіт - особливості лікування (частина I). *Інфекційні хвороби*. 2015;2:93-107.
12. Буряк ВН, Сергиенко АС. Асоціація с герпесвірусами генерализованных форм менингококковой инфекции. *Современная педиатрия*. 2014;3(59):28-32.
13. Волоха АП. Серозні менінгіти у дітей. *Современная педиатрия*. 2014;1(57):39-43.
14. Головач ЮО, Єгудіна ЄД. Клінічні випадки прижиттєвої діагностики ревматоїдного менінгіту з гістологічною верифікацією. *Український ревматологічний журнал*. 2018;4:25-31.
15. Голубовська ОА, Шкурба АВ. іагностика та лікування нейробореліозу. Природно-осередкові інфекції: матеріали Всеукр. науково-практич. конф. інфекціоністів України; 2012. Тернопіль: Укрмедкнига; 2012;2-24.
16. Гриб ВА, Яворська НП, Смілевська ВВ, Генік СІ. Діагностичні алгоритми в неврології Київ: Медкнига; 2016. 48 с.
17. Григорова ІА, Соколова ЛІ, Герасимчук РД, Гриб ВА, Дзяк ЛА, Козьолкін ОЯ. Неврологія: нац. підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / за ред. І.А. Григорової. К.: Медицина; 2015. 640 с.
18. Деконенко ЕП, Кузнецов ВВ. Вирусные менингиты, энцефалиты. Герпетические нейроинфекции. Макаров: София; 2012. 242 с.
19. Джафарова КА. Принципы эффективной терапии бактериальных гнойных менингитов. *Современная педиатрия*. 2016;3:38-40.
20. Ешмолов СН, Сытников ИГ, Мельникова ИМ. Клинико-лабораторные особенности энтеровирусных менингитов в современных условиях. *Эпидемиология и инфекционные заболевания*. 2012;3:38-42.
21. Задирака ДА, Рябоконт ОВ, Усачова ОВ, Камишний ОМ. Клініко-лабораторні особливості перебігу ентеровірусних менінгітів у дорослих і дітей. *Запорожский медицинский журнал*. 2017;3:342-6.
22. Кареліна ТІ, Касевич НМ. Неврологія: підручник / за ред. Н.В. Литвиненко. 2-ге вид., виправлене. К.: Медицина; 2017. 288 с.
23. Козько ВН, Сохань АВ, Зоц ЯВ. Биохимические показатели цереброспинальной жидкости больных острыми менингококковыми и энтеровирусными менингитами. *Международный медицинский журнал*. 2015;21(3):70-4.

24. Лобзин ЮВ, Пилипенко ВВ, Резванцев МВ. Ранний прогноз при бактериальных гнойных менингитах. Журн. инфектологии. 2011;3(1):53-8.
25. Лобзин ЮВ, Скрипченко НВ, Мурина ЕА. Энтеновирусные инфекции: руководство для врачей. СПб.: НИИДИ; 2012. 432 с.
26. Мальцев ДВ, Казмірчук ВС, Євтушенко СК. До питань сучасної клініко-вірусологічної класифікації герпесвірусних інфекцій. Міжнародний неврологічний журнал. 2012;2(48):65-71.
27. Мальцев ДВ. Останні досягнення у діагностиці та лікуванні герпесвірусних нейроінфекцій людини. Український неврологічний журнал. 2012;2:7-21.
28. Мітус НВ, Скицюк АС. Аналіз помилок у діагностиці менингіального синдрому на догоспітальному етапі. Сучасні інфекції. 2010;2:72-8.
29. Орфін АЯ, Задорожний АМ, Прикуда НМ. Ентеновірусний менингіт - багатогранна проблема сучасної інфектології. Український неврологічний журнал. 2016;2:91-5.
30. Пікуль КВ, Прилуцький КЮ, Сосновська НМ. Невідомий лістеріоз із сторічною історією вивчення. Світ медицини та біології. 2011;3:155-9.
31. Сиделковский А. Неврология: атлас-справочник. Клиника современной неврологии: «Аксимед», 2020. 856 с.
32. Сиделковский АЛ, Дюдина ИА. Прикладная неврология. Клиника современной неврологии: «Аксимед», 2019. 541 с.
33. Соколова ЛІ, Черенько ТМ, Ілляш ТІ, Довбонос ТА, Мельник ВС. Методи обстеження неврологічного хворого: навчальний посібник. Київ; 2015. 144 с.
34. Ткаченко ОВ, Новікова ОВ. Менингіти та менингоенцефаліти. Мистецтво лікування. 2010;2:45-8.
35. Федеральные клинические рекомендации (протоколы) по диагностике и лечению вирусных энцефалитов у детей. 2013. 45 с. Режим доступа: http://ulgb3.ru/doc/211218_11-00.pdf
36. Шостакович-Корецкая ЛР, Слатвитский ВГ, Будаева ИВ. Энтеновірусный менингит особенности течения и диагностики на современном этапе. Здоровье ребенка. 2016;8:78-81.

Додаткова

1. Aminoff's Neurology and General Medicine. 6th Edition. Editors: Aminoff MS, Josephson A. Academic Press; 2021. 1230 p.
2. Daroff R. Bradley's Neurology in Clinical Practice 7th Edition. Editors: Jankovic J, Mazziotta J, Pomeroy S. Elsevier; 2015. 2348 p.
3. Fuller G, Manford MR. Neurology, 3rd Edition. Churchill Livingstone; 2010. 144 p.
4. Актуальные вопросы неврологии / под. ред. В.Л. Голубева. М.: МЕДпресс-информ; 2019. 488 с.
5. Бадалян ЛО. Детская неврология. М.: МЕД-пресс информ, 2010. - 608 с.
6. Мисулис КЕ, Хед ТК. Справочник по неврологии Неттера / пер. с англ. М.: МЕДпресс-информ; 2019. 608 с.
7. Мументалер М. Неврология. М.: МЕД-пресс информ; 2019. 920 с.
8. Пипа ЛВ, Свістільник РВ, Поліщук ВА. Огляд останніх практичних рекомендацій Європейської федерації неврологічних товариств (EFNS) по діагностиці та веденню хворих на бактеріальний менингіт. Міжнародний неврологічний журнал. 2011;8(46):83-95.
9. Пипа ЛВ, Свістільник РВ, Сердюк ТВ, Лисиця ЮМ. Патогенетичні механізми ушкодження мозку при нейроінфекціях у дітей. Актуальна інфектологія. 2014;4(5):64-9.
10. Панина ОА, Почивалов АВ, Погорелова ЕИ, Солунина МА. Современная комплексная терапия вирусных нейроинфекций у детей. Научные ведомости. 2014;24(195):37-9.
11. Шишов АС, Григорьевская УБ, Гурьянов АВ. Некоторые клинические особенности бактериальных инфекций с синдромом гнойного менингита. Журн. неврол. и психиат. 2011;4:90-5.
12. Крамарь ЛВ, Хлынина ЮО. Гемофильная инфекция у детей: проблемы и перспективы. Лекарственный вестник. 2011;6(3(43)):42-7.
13. Шевченко ОС, Матвеева СЛ. Туберкулезный менингит возможен ли стандарт результативной диагностики? Туберкулез, легеневі хвороби, ВІЛ-інфекція. 2011;1:71-9.

14. Усачова ОВ, Коломєєць ВВ, Фірюліна ОМ. Сучасні клініко-епідеміологічні особливості ентеровірусних мєнінгітів. Актуальная инфектология. 2018;3:11-4.
15. Егорова ТВ, Малкова ЛВ, Дзюбан ИФ, Столбов АЛ. Гемофильные менингиты у детей. Детские инфекции. 2013;12(1):53-7.

Інформаційні ресурси:

<https://www.medscape.com/>

<https://www.ean.org/>

<https://www.aan.com/>

<https://guidelines.moz.gov.ua/>